

RCB

Rządowe Centrum
Bezpieczeństwa

INFORMACJA TYGODNIOWA
Zagrożenia – Skutki – Ocena
4-10 czerwca 2018

CENTRUM
OPERACYJNO-ANALITYCZNE

11 czerwca 2018

SYTUACJA HYDROLOGICZNO-METEOROLOGICZNA

W pierwszych dniach ubiegłego tygodnia, na terenie województw: śląskiego, podkarpackiego i małopolskiego występowały burze z gradem. Na południowym zachodzie i w centrum kraju temperatura utrzymywała się na poziomie 26-28°C. Koniec tygodnia był ciepły, z temperaturą do 30°C na Suwalszczyźnie, południu i zachodzie kraju.

W związku z przejściem frontu burzowego (w dniach 10-11 czerwca), Państwowa Straż Pożarna interweniowała na terenie kraju 151 razy – najwięcej w województwach: dolnośląskim – 45, lubuskim – 29, zachodniopomorskim – 22. Działania PSP polegały głównie na usuwaniu wiatrołomów i pompowaniu wody z zalanych piwnic. Nikt nie został ranny.

W kulminacyjnym momencie (w godzinach nocnych), bez prądu pozostawało w kraju ok. 2,5 tys. odbiorów (woj.: małopolskie – 1,5 tys., dolnośląskie – 700, zachodniopomorskie – 160 i lubuskie – 100). Według stanu na godz. 6.30, 11 czerwca awarie energetyczne występowały na terenie województwa małopolskiego – 1340 odbiorców bez prądu.

W minionym tygodniu jednostki PSP prowadziły działania przy 579 pożarach lasów, z czego najwięcej wezwań odnotowano w województwie mazowieckim – 167.

W analizowanym okresie utonęło 21 osób. Od 1 kwietnia, Komenda Główna Policji odnotowała 145 zgonów w wyniku utonięcia.

Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (PSE) poinformowały, że 4 czerwca 2018 r. wystąpiło rekordowe zapotrzebowanie na moc elektryczną w szczycie rannym okresu wiosenno-letniego. Zarejestrowane zapotrzebowanie krajowe o godz. 13:15 wyniosło 23 245 MW i było najwyższe w historii KSE w szczycie rannym, w okresie wiosenno-letnim¹ (4 czerwca, w okresie szczytu rannego całkowita rezerwa mocy dostępnej dla Operatora Systemu Przesyłowego wynosiła 5 675 MW).

Komentarz:

W najbliższych dniach prognozowana jest temperatura do 31°C w centrum kraju oraz 26-28°C na wschodzie oraz południowym wschodzie. W drugiej połowie tygodnia będzie chłodniej 21-24°C.

IMGW wydał ostrzeżenie meteorologiczne: burze z gradem (1. stopnia) dla województw: warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, łódzkiego, lubelskiego, mazowieckiego, małopolskiego, podkarpackiego i dolnośląskiego (na 11 i 12 czerwca). Burze z gradem (2. stopnia) – ostrzeżenie dla województw: podkarpackiego i śląskiego (na 13 czerwca).

Na rzekach nie odnotowano przekroczenia stanu alarmowego. W okresie prognostycznym stan wody będzie miał przebieg wyrównany w strefie stanów niskich i średnich. Lokalne wahania związane będą ze spływem wód opadowych z prognozowanych opadów burzowych.

OTWARCIE ŚLUZY NA ODRZE W MALCZYCACH

4 czerwca otwarto nową śluzę na stopniu wodnym na Odrze w Malczycach (województwo dolnośląskie). Jest to jedna z inwestycji, która powstaje w ramach budowy stopnia wodnego w Malczycach (projekt budowy powstał po powodzi w 1997 r.²). Obiekt ten ma na celu wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry oraz poprawę żeglowności na odrzańskiej drodze wodnej.

Otwarcie śluzy jest elementem budowy kompleksu infrastruktury hydrotechnicznej, które mają wzmocnić system ochrony przeciwpowodziowej na Dolnym Śląsku. W 2017 r. przekazano na ten cel 85 mln zł, natomiast w tym roku w budżecie państwa zapisano prawie 123 mln zł. Stopień Malczyce zabezpiecza stopień w Brzegu Dolnym przed podmywaniem i utratą stateczności. Przywraca pierwotny

¹ Poprzednie najwyższe zapotrzebowanie w tym okresie odnotowano 1 sierpnia 2017 r. – wynosiło wówczas 23 221 MW.

² <http://www.wroc.uzs.gov.pl/news/otwarcie-sluzy-na-stopniu-wodnym-malczyce-372>.

poziom wód gruntowych i zapobiega przesuszaniu się przyległych terenów. Powstrzymane mają być też procesy erozyjne w korycie rzeki poniżej stopnia.

POROZUMIENIE NA RZECZ POPRAWY JAKOŚCI POWIETRZA

7 czerwca, w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów prezesi Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, 16 zarządów wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz Zarządu Banku Ochrony Środowiska S.A. podpisali porozumienie w sprawie realizacji Programu Priorytetowego *Czyste Powietrze*. Jego podstawowym celem jest poprawa efektywności energetycznej istniejących zasobów mieszkalnych budownictwa jednorodzinnego poprzez gruntową termomodernizację i wymianę palenisk – źródeł ciepła. Program obejmie lata 2018-2029, a łączny koszt inwestycji to 132,8 mld PLN (suma budżetu programu i wkładu własnego beneficjentów). Projekt skierowany jest do osób fizycznych posiadających prawo własności lub będących współwłaścicielami budynku.

SYSTEM MONITORINGU SUSZY ROLNICZEJ

W kwietniu rozpoczął się okres raportowania Systemu Monitoringu Suszy Rolniczej. Obserwację prowadzi Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy (IUNG-PIB) na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Zadaniem systemu jest wskazywanie obszarów, na których potencjalnie mogą wystąpić straty w uprawach spowodowane suszą (uwzględnionych w ustawie o dopłatach do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w Polsce). Okres raportowania trwa do 30 września.

W wyznaczaniu obszarów dotkniętych suszą, oprócz wartości klimatycznego bilansu wodnego, brane są pod uwagę właściwości retencyjne gleb, ustalone według kategorii glebowych, wydzielonych na podstawie map glebowo-rolniczych. W ten sposób uwzględnia się fakt silnego zróżnicowania podatności pokrywy glebowej Polski na skutki niedoboru wody.

IUNG-PIB opracował wartości klimatycznego bilansu wodnego dla wszystkich gmin Polski (2478 gmin) i określił aktualny stan zagrożenia suszą rolniczą. W okresie raportowania od 1 kwietnia do 31 maja, stwierdzono wystąpienie suszy rolniczej na obszarze Polski. Występuje ona wśród upraw: zbóż jarych (powierzchnia gruntów ornych zagrożonych suszą – 48,90%), ozimych (37,28%), truskawek (39,30%), krzewów owocowych (39,30%) i drzew owocowych (4,87%).

Średnia wartość klimatycznego bilansu wodnego (KBW) dla kraju, na podstawie której dokonywana jest ocena stanu zagrożenia suszą była ujemna i wynosiła -90 mm. Względem poprzedniego okresu raportowania, obecna średnia wartość KBW obniżyła się o 21 mm.³

Znaczne niedobory wody wynoszące ponad 150 mm notowano na bardzo dużych obszarach Polski.

Liczba gmin zagrożonych suszą oraz udział gmin zagrożonych w kraju (w %)

Lp.	Uprawa	Liczba gmin zagrożonych suszą	Udział gmin zagrożonych suszą w Polsce [w %]
1.	Zboża jare	2285	92,20
2.	Zboża ozime	2221	89,30
3.	Truskawki	2198	88,70
4.	Krzewy owocowe	2198	88,70
5.	Drzewa owocowe	580	23,41

Źródło: susza.iung.pulawy.pl

³ Najniższe wartości KBW w tym okresie sześciodekadowym wystąpiły w Poznaniu i na terenach przyległych do tego miasta, osiągając od -200 do -209 mm. Duży deficyt wody wynoszący od -170 do -199 mm odnotowano na terenie Nizin: Wielkopolskiej, Szczecińskiej, Mazowieckiej, Pojezierza Wielkopolskiego, na Ziemi Lubuskiej oraz w Kotlinie Sandomierskiej.

Stwierdzono, że zarówno kwiecień jak i maj charakteryzowały się bardzo wysoką temperaturą powietrza oraz wysokim usłonecznieniem. Wartości tych elementów meteorologicznych były znacznie wyższe od norm wieloletnich. Jednocześnie w tym okresie wystąpiły stosunkowo niskie opady atmosferyczne, co spowodowało duże obniżenie wartości KBW oznaczające znaczne niedobory wody dla roślin. Obecnie tak duży deficyt wody powoduje, że plony wielu upraw będą niższe z powodu występującego deficytu wody co najmniej o 20% w skali gminy w stosunku do plonów uzyskanych przy średnich wieloletnich warunkach pogodowych.

POŻARY SKŁADOWISK I SORTOWNI ŚMIECI

4 czerwca, w m. Studzianki (województwo podlaskie) prowadzone były działania związane z dogaszaniem pożaru na terenie sortowni śmieci (do zdarzenia doszło 3 czerwca). W akcji uczestniczyło 57 zastępów PSP (177 osób). 5 czerwca zakończono gaszenie pożaru. W akcji łącznie uczestniczyło 41 zastępów PSP (118 osób) oraz 19 zastępów OSP (95 osób). Akcja trwała 39 godzin. 7 czerwca 8 zastępów PSP ponownie prowadziło działania w związku z wydobywającym się dymem z hałdy odpadów na terenie sortowni śmieci.

5 czerwca, w m. Kuślin (województwo wielkopolskie) doszło do pożaru składowiska odpadów o wymiarach 20x25 m. W działaniach gaśniczych uczestniczyło 9 zastępów PSP. Sytuacja została opanowana, poszkodowanych nie było. Podmiotem odpowiedzialnym za składowisko jest firma K355 Sp. z o.o. z/s w Poznaniu.

5 czerwca, w m. Gliwa Mała (województwo pomorskie) w zakładzie utylizacji odpadów doszło do pożaru odpadów organicznych oraz zrębków drewna na powierzchni 450 m². Po kilkugodzinnej akcji gaśniczej pożar został ugaszony. W działaniach udział brało 9 zastępów PSP (36 osób).

6 czerwca, w Piekarach Śląskich (województwo śląskie), na składowisku doszło do pożaru sprasowanej makulatury na pow. około 1,2 tys. m². Nikt nie został ranny. W działaniach uczestniczyło 18 pojazdów PSP (39 osób) i 3 pojazdy OSP (10 osób). WCZK Katowice umieściło komunikat w RSO dotyczący zdarzenia i braku substancji toksycznych w powietrzu.

6 czerwca, w Zgierzu (województwo łódzkie) ponownie prowadzono akcję gaśniczą w związku z pożarem pogorzelniska na wysypisku śmieci (do zdarzenia doszło w nocy z 25 na 26 maja, akcję dogaszania zakończono 2 czerwca). Łączna powierzchnia pożaru wyniosła 800 m². Zadysponowano 8 zastępów PSP.

7 czerwca, w Warszawie przy ul. Kampinoskiej, 10 zastępów PSP prowadziło działania na składowisku odpadów wielkogabarytowych. Zakład nie przetwarza odpadów niebezpiecznych. Pożarem objęta była powierzchnia około 230 m². W wyniku wydarzenia nie było ewakuacji mieszkańców, a praca zakładu nie została wstrzymana. Jak poinformował WIOŚ w Warszawie, prowadzone są czynności kontrolne, w ramach których sprawdzone zostanie czy zakład prawidłowo zagospodarował odpady, a także czy miejsce i sposób zbieranych odpadów wielkogabarytowych jest zgodny z wymogami prawa.

7 czerwca, w Bytomiu (województwo śląskie) wybuchł pożar na terenie wysypiska śmieci na powierzchni około 700 m². Działania prowadziło 9 zastępów PSP.

9 czerwca, w m. Mojsiki (województwo podlaskie) doszło do pożaru „dzikiego” wysypiska śmieci (o powierzchni około 1 tys. m²) na terenie dawnej żwirowni. Pożar ugaszono. W działaniach ratowniczo-gaśniczych udział brały 4 pojazdy JRG (11 osób) oraz 5 pojazdów OSP (29 osób).

SYTUACJA ZWIĄZANA Z AFRYKAŃSKIM POMOREM ŚWIŃ (ASF)

W analizowanym okresie, Główny Lekarz Weterynarii poinformował o wystąpieniu 113, 114, 115 i 116 ogniska ASF. Zostały one stwierdzone na podstawie wyników badań otrzymanych z krajowego laboratorium referencyjnego ds. ASF, tj. Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach. Wdrożono procedury związane z likwidacją choroby.

- 113 ognisko ASF (9. w tym roku), stwierdzone na podstawie wyników badań otrzymanych 5 czerwca w gospodarstwie, w którym utrzymywano 5 909 świń, położonym w gminie Orla (powiat bielski), w województwie podlaskim.
- 114 ognisko ASF (10. w tym roku), stwierdzone na podstawie wyników badań otrzymanych 7 czerwca, w gospodarstwie, w którym utrzymywano 7 świń, położonym w gminie Jeziorzany (powiat lubartowski), w województwie lubelskim.
- 115 ognisko ASF (11. w tym roku), stwierdzone na podstawie wyników badań otrzymanych 7 czerwca, w gospodarstwie, w którym utrzymywano 290 świń, położonym w gminie Jabłoń (powiat parczewski), w województwie lubelskim.
- 116 ognisko ASF (12. w tym roku), stwierdzone na podstawie wyników badań otrzymanych 7 czerwca, w gospodarstwie, w którym utrzymywano 10 świń, położonym w gminie Hańsk (powiat włodawski), w województwie lubelskim.

We wtorek (05.06) odbyło się posiedzenie Grupy Zadaniowej ds. łagodzenia skutków związanych z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, na którym poruszono zagadnienia związane z wystąpieniem i zwalczaniem ASF.